

## หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

**มาตรา ๕๐** ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศใดๆ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

**อธิบาย** ความผิดตามมาตรานี้ เป็นการเปิดเผยข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ป่วย ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ป่วย โดยมีข้อยกเว้น ๓ ประการ แต่ไม่มียกเว้นเรื่อง ความยินยอมของผู้ป่วย ดังที่ปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๓\* ซึ่งเน้นลงไปถึงผู้ประกอบวิชาชีพเป็นส่วนใหญ่ แต่มาตรา ๑๖ ในพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ นี้ใช้กับทุกคน และความเสียหายที่เกิดขึ้น พิจารณาเฉพาะตัวผู้ป่วยเท่านั้น แต่ในประมวลกฎหมายอาญา ผู้เสียหายจากการเปิดเผยเป็นใครก็ได้ ส่วนโทษที่กำหนดในมาตรา ๕๐ นี้ สูงกว่าที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาด้วย และโดยเฉพาะการเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศโทษจะยิ่งสูงขึ้น แสดงว่าบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้ มุ่งเน้นคุ้มครองสิทธิผู้ป่วยอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผู้ป่วยตามกฎหมายนี้ เป็นผู้ป่วยทางจิต

\* ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๓ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งความลับของผู้อื่น โดยเหตุที่เป็นเจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่ โดยเหตุที่ประกอบอาชีพ เป็น แพทย์ เภสัชกร คนจำหน่ายยานางผดุงครรภ์ ผู้พยาบาล นักบวช หมอความ ทนายความ หรือผู้สอบบัญชีหรือโดยเหตุที่เป็นผู้ช่วยในการประกอบอาชีพนั้น แล้วเปิดเผยความลับนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ผู้รับการศึกษาบรมในอาชีพดังกล่าวในวรรคแรกเปิดเผยความลับของผู้อื่น อันตนได้ล่วงรู้หรือได้มาในการศึกษาบรมนั้น ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดต้องระวางโทษ เช่นเดียวกัน

(ความคิดในมาตรานี้ เป็นความคิดที่ยอมความได้ หมายความว่า ถ้าผู้เสียหายไม่แจ้งความ พนักงานสอบสวนไม่สามารถดำเนินคดีเองได้ หรือแจ้งความแล้ว เมื่อถอนแจ้งความ คดีก็เป็นอันเลิกกันได้)

**มาตรา ๕๑** ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามมาตรา ๒๓ โดยมีเจตนากลั่นแกล้งให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**อธิบาย** มาตรานี้เมื่อเปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๓๓\* แล้ว จะมีลักษณะคล้ายกัน แต่มาตรานี้กำหนดให้ผู้กระทำความผิด ต้องมีเจตนาพิเศษ คือ กลั่นแกล้งให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดด้วย ซึ่งต่างจากมาตรา ๑๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่บัญญัติไว้แต่เพียงว่า ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหายเท่านั้น

เพราะฉะนั้น โทษตามมาตรา ๕๑ จึงสูงกว่าประมวลกฎหมายอาญา ๑๓๓

**มาตรา ๕๒** ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๖ (๓) โดยไม่มีเหตุอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

**อธิบาย** มาตรานี้ เป็นการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๔๖(๓) เป็นการลงโทษสำหรับผู้ไม่ปฏิบัติตามโดยไม่มีเหตุอันสมควร

**มาตรา ๕๓** ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๔๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

**อธิบาย** ดูคำอธิบายในมาตรา ๕๒

---

\* ประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๓๓ ผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงาน ซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ